

ATT VARA BARN I FÖRSAMLING

AA231D Självständigt arbete 7,5 hp
Lärare Roland Spjuth
Student: Marina Andersson
Datum: 2012-05-28

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. INLEDNING

- 1.1 Bakgrund och Historia
- 1.2 Syfte och frågeställning
- 1.3 Metod

2. HISTORISK BAKGRUND

- 2.1 Inledning
- 2.2 Visionen för arbetet bland barnen
- 2.3 Barnverksamhet för hela människan
- 2.4 De vägledande bibelorden i arbetet bland barnen
- 2.5 Den livsstil som undervisades i arbetet bland barnen
- 2.6 Den självkänsla och värdering som ville förmedlas i arbetet bland barn
- 2.7 Gemenskap mellan generationer
- 2.8 Allas lika värde

3. INTERVJUUNDERSÖKNING

- 3.1 Familjens församlingsengagemang
- 3.2 Dopet och eget medlemskap
- 3.3 Den egna erfarenheten av församlingens gemenskap

4. ANALYS AV UNDERSÖKNINGEN

- 4.1 Slutsats 1: Barnens dop och församlingens medlemskap
- 4.2 Slutsats 2: Påverkan av familjens medlemskap i församlingen
- 4.3 Slutsats 3: Om församlingens Barn och ungdomsverksamhet
- 4.4 Slutsats 4: Familjeandaktens påverkan på barnens personliga tro

5. PERSONLIG REFLEKTION OCH HANDLINGSPLAN

- 5.1 Att stödja familjerna att lägga grunden för tro i barnens liv
- 5.2 Att berätta för familjerna hur församlingen bygger sin barnverksamhet
- 5.3 Regelbunden ledarutbildning
- 5.4 Sammanfattning: Vad skulle jag gjort annorlunda som barnpastor i Pingst Jönköping idag?

6. KÄLLFÖRTECKNING

- Bilaga 1 – Intervjufrågor

1. Inledning

1.1. Bakgrund och historia

Under åren 1998-2010 var jag barnpastor i Pingstkyrkan Jönköping. Detta var ett utmanande uppdrag och en tjänst som jag trivdes med. Jag hade ett mycket nära samarbete med församlingens föreståndare, och ingick både i pastorsteamet och i församlingens äldstekår.¹ Min uppgift var att ansvara för barnverksamheten i församlingen, 0-13 år. I detta innefattade såväl ledarträning som budgetansvar. Pingstförsamlingen i Jönköping hade under dessa år runt 2 500 medlemmar och barnverksamheten hade ca 800 barn i sin verksamhet.²

Nu har det gått 14 år sedan jag började som barnpastor. Och två år sedan jag slutade min tjänst. År av utvärdering och tillbakablick. Vad var bra, vad skulle jag inte gjort om och vad skulle jag gjort annorlunda idag. Nu har jag studerat teologi och ledarskap på heltid, vilket gjort att jag fått många stunder av egen reflektion med också kunskap och förståelse för min kontext utifrån såväl sociologi som bibelkunskap. På många sätt har detta varit en stimulerande och positiv tid men också smärtsam och insiktsfull på olika områden, vilket jag ska gå djupare in på i min uppsats.

1.2. Syfte och frågeställning

Syftet med uppsatsen är dels att undersöka hur barn, vars föräldrar tillhörde Pingstförsamlingen i Jönköping under åren 1998-2010 upplevde sin barndom i församlingen. Men också för att personligen reflektera över vilka förbättringar som måste göras i församlingens barnverksamhet inför framtiden.

Vilka erfarenheter har barn som vuxit upp i Pingst Jönköpings barnverksamhet, och vilka lärdomar innebär det för församlingens barnverksamhet i framtiden?

1.3. Metod

Den metod som jag valde mig av i uppsatsen var att lyssna och samtala med ungdomar som varit barn, under denna period i församlingen. Fyra av ungdomarna valde jag sedan ut för djupare kvalitativa intervjuer.

Under året april 2010- maj 2011, träffade jag 20 tonåringar en gång i månaden hemma i mitt hem. Detta var blivande studenter våren 2011, som jag hade varit barnpastor för när de var barn i församlingens barnverksamhet. Det var utifrån tonåringarnas egen önskan som vi träffades.³ Dessa samlingar kallades för "tisdagshäng". Upplägget var fika och gemenskap. Varje gång gjorde vi en s.k. runda, där varje person fick berätta hur den mädde och hade det i livet. Sedan pratade vi om det vi funderade på, och i slutet av

¹ Äldstekår, är en beteckning som ofta förekommer på församlingsledning inom pingströrelsen.

² Statistik från bidragslistor till Jönköpingskommun.

³ mail 2010-01-15, med förfrågan om tonårssamlingar

träffen bad någon eller några. Tonåringarna hade bett mig hålla i en andakt, på det sättet de var vana vid andakt från sin "barndomskyrka", för att ge trygghet även för de tonåringar som nu inte gick till kyrkan men ändå ville vara med på tisdagshänget. Dessa samlingar var högprioritet för mig, då jag visste att flera av tonåringarna inte längre gick på gudstjänster eller delade gemenskapen i församlingen. Det var viktigt att lyssna in deras tankar och reflektioner.

En av mina mest speciella minnen från dessa träffar var en kväll då vi pratade om alkohol och sex. Jag blev överrumplad av hur öppna de var i samtalet inför varandra. Men när jag frågade hur det kom sig att de var så ärliga i samtalet, fick jag till svar att de kände sig trygga. Just i denna kombination av människor hade de ju träffats regelbundet hela sin barndom, på söndagsskola och läger. Det var ju just i det här sammanhanget de hade lärt sig att prata om livet med varandra. På varje läger hade de suttit i smågrupper och pratat och bett för varandra och både i intressegrupper och söndagsskola hade det varit naturligt att berätta och prata med varandra. De s.k. familjegrupperna, den lilla gemenskapen, där närvaron togs och alla fick personlig förbön, var något som alla hade uppskattat. Därför var det just så de ville att samtalet och dialogen skulle föras, vilket vi nu också gjorde.

Efter studenten juni 2011 fick jag besök av några av de tonåringar som inte längre delade församlingsgemenskapen, detta möte föranledde mig att göra 4 kvalitativa intervjuer för att ännu tydligare analysera och utvärdera mina år som barnpastor i Jönköping Pingst. De fyra intervjuade personerna är alla födda i början på 1990 talet. Det är 3 tjejer och 1 kille. De har alla vuxit upp i familjer med båda sina biologiska föräldrar och sina syskon. Gemensamt för de intervjuade är att deras föräldrar är medlemmar i Pingst Jönköping och har genom sina föräldrar varit med i församlingens barnverksamhet. Idag är två av dem fortfarande med i församlingen medan två av dem gjort ett tydligt avståndstagande. Det är på många sätt intressant att ta del av deras reflektioner från sin barndom, från hem och församling.

Min analys av detta sätt att lyssna in ungdomarna tror jag blev väldigt ärlig. Den relation vi hade byggt upp under deras barnår, gjorde dem trygga att säga både positiva och negativa kommentarer. Men eftersom några av dem påtagligt valt att lämna gemenskapen valde jag att de även skulle få skriva sina tankar. Detta var för att mitt personliga engagemang i deras liv inte skulle färga deras svar. Det som gjorde att jag verkligen fullföljde intervjuerna var att jag märker hur viktigt det är att vi jobbar med attityder och beteenden i församlingen. Det märktes tydligt att barn som växer upp i församlingen vill inte ha färdiga svar, de måste få ställa frågor, samtala och diskutera, uttrycka sina tvivel och frustration. De vill helt enkelt inte ärva en tradition, de vill leva ett meningsfullt liv, där de själva gör sina val. Att höra dessa reflekterande ungdomar berörde mig mycket. Det var ju jag som både hade döpt dem och varit deras lägerledare.

Jag tror det är nödvändigt att vi jobbar medvetet i församlingars barn och ungdomsverksamhet på att verkligen lyssna till barnen och ungdomarna. Då kommer kyrkans verksamhet bli mycket mer relevant och praktisk i sitt sätt att byggas och vara. Därför tror jag metoden att lyssna till ungdomarna om sin barndom var både nyttig, lärorik och utmanande för framtiden.

På mitt avskedsmöte i Pingst Jönköping var det många som tackade. Men utav alla tack som jag fick, så var det en kille som precis börjat sjunde klass, som betydde mest. Han kom fram till mig och sa: Tack för att du lyssnade på mig, för att du såg mig, för att du sa att jag var bra! Det var en missförstådd kille, kallad odräglig av sin mamma, jättejobbig av syskonen och han blev mobbad i skolan. När han kom till dopskolan sa han inte ett positivt ord om varken om sig själv eller någon annan de två första gångerna. Jag märkte att jag började bli irriterad på den stämning som pojken spred runt omkring sig, så jag sa;” Kan vi inte träffas 30 min före de andra nästa dopskola”. Han var helt med på det och kom i god tid nästa gång. Då bad jag honom berätta hur han såg på livet, på sig själv och andra. Han pratade och jag lyssnade. Den halvtimmen var en av mina bästa prioriteringar i min barnpastorstjänst. De 4 följande lektionerna hade vi en överenskommelse att inte låta tanken alltid bli ord. Jag tittade på honom, lät honom läsa Bibeln och svara på frågor och min kommentar var, ”Du är bra!

2. Historisk bakgrund

2.1 Inledning

Som barnpastor hade jag ett team av medarbetare i den dagliga verksamheten, min sekreterare och min "lärjunge"⁴ som sedan blev min medarbetare och team - ledare för ungdomar som ville göra ett år av praktik som medarbetare på Barnavdelningen i Pingst Jönköping. Detta var en folkhögskoleutbildning och yrkesförberedande praktik. Men jag hade också ett stort antal frivilligarbetare som fanns med i församlingens barnverksamhet. Detta arbete hade en egen ledningsgrupp, BLT, Barnledningsteamet. Ordförande var en aktiv pappa i församlingen och i gruppen fanns olika personligheter med stor kompetens av ledarskap. Min personlige mentor, som var VD för ett dataföretag fanns också med i gruppen och var till stor hjälp speciellt i arbetet kring ledarutbildning och förståelse för förändringsprocesser.

Under mitt första år som barnpastor gjorde jag en analys av hur barnen, föräldrarna och ledarna i församlingen trivdes. Jag testade också barnens bibelkunskap och "lyssnade in" olika tankar och funderingar bland ledarna. Detta resulterade bl.a. i att vi byggde ett lekland i församlingens källare, började skriva ett eget material för söndagsskolan,⁵ delade upp barnen i församlingen söndagsskola i tre grupper, lilla, mellan och stora söndagsskolan, startade sommarkollo för barn med särskilda behov, omstrukturerade stora delar av lägerverksamheten⁶ och välkomnade en "maskotfigur" till söndagsskolan som fick namnet Festo.

Våren 2001 presenterades ett ledarmaterial med tydlig struktur för församlingens vision och målbeskrivning i barnverksamheten.⁷ Här följer en kortfattad sammanfattning av dess innehåll.

2.2 Visionen för arbetet bland barnen

"Vi vill stödja och komplettera familjerna att lägga grunden för en tro i barnens liv. Vi vill leda dem till en personlig Gudsrelation genom Jesus Kristus."

2.3 Barnverksamhet för hela människan

Arbetet planerades och bygdes utifrån en "kostcirkel" med 7 områden, där hela människan stimuleras. Dessa är 1. Bibelkunskap, 2. Gemenskap, 3. Bön och lovsång, 4. Lek och tävling, 5. Sång, musik och kreativitet, 6. Församlings och missionskunskap och 7. Personlig Gudsoplevelse.

⁴ "Lärjunge" är en annan benämning för "lärling" som används i bibliska sammanhang.

⁵ Leva Livet, www.pingstung.se

⁶ Pingst Jönköpings lägermanual

⁷ BARN o FAMILJ, Vårt arbete med barn och familj i Pingst Jönköping.

2.4 De vägledande bibelorden i arbetet bland barnen

”Folk kom till honom med barn för att han skulle röra vid dem. Men lärjungarna visade bort dem. När Jesus såg det blev han förargad och sa: Låt barnen komma hit till mig och hindra dem inte: Guds rike tillhör sådana som de.”⁸

”När översteprästerna och de skriftlärdade såg allt det märkliga han gjorde och hörde hur barnen ropade i templet: Hosianna Davids son, blev de förargade och sa till honom: Hör du vad de säger? Jesus svarade: Ja, har ni aldrig läst orden: Barns och spädbarns rop har du gjort till en lovsång åt dig?”⁹

Här drog vi slutsatsen att vi inte bara skulle berätta om Jesus för barnen, utan också leda dem till Jesus. Att det var viktigt att barnen fick göra egna personliga Gudsupplevelse och också ge uttryck för sin Gudsrelation i såväl lovsång som medverkan i Gudstjänsten.

2.5 Den livsstil som undervisades i arbetet bland barnen

Att leva i ett ”kristet kretslopp”, dvs. Ta emot från Gud – för att ge till andra – möta såväl positiv som negativ respons – och därefter ge Gud all ära eller ”kasta alla sina bekymmer på honom”.¹⁰ Detta är ett liv då man naturligt lever för andra, vilket enligt Jesu ord är en konsekvens av det kristna livet.

”Du ska älska Herren, din Gud, med hela ditt hjärta och med hela din själ och med hela ditt förstånd. Detta är det störst och första budet. Sedan kommer ett av samma slag: Du ska älska din nästa som dig själv.”¹¹

I Paulus brev till Hebréerna läser vi om hur de skulle leva det kristna livet. Även här betonas att vi ska ge vidare det som livet med Gud innebär:

”Så vill vi genom honom ständigt frambära lovsång som ett offer till Gud, en frukt från läppar som prisar hans namn. Men glöm inte att göra gott och att dela med er; sådana offer behagar Gud.”¹²

2.6 Den självkänsla och värdering som ville förmedlas i arbetet bland barnen

I arbetet ville vi att alla barnen skulle tas på allvar. Bibelord att även ett barn kan vara förebilder och att de i tidig ålder bör ledas och vägledas i Kristen tro var viktiga.

”Låt ingen se ner på dig för att du är ung, utan var en förebild i allt du säger och gör i kärlek, tro och renhet.”¹³

⁸ Mark.10:13-14

⁹ Matt.21:15-16

¹⁰ Bibelord

¹¹ Matt. 22:37-39

¹² Hebr.13:15-16

”Led den unge in på den väg han bör gå, så följer han den även som gammal.”¹⁴

2.7 Gemenskap mellan generationer

En annan viktig del i undervisningen bland barnen var att skapa en miljö där olika generationer möts, lär känna varandra samt tillsammans gör andliga upplevelser. Devisen ”Vi behöver alla varandra” användes alltid i samband med information eller utskick i avslutningshälsningen, ungefär som ett Amen!

2.8 Allas lika värde

Den människosyn som undervisades bland barnen och ledarna var att vi människor är olika, men har samma värde. Precis som handens fingrar är olika, är vi olika men ändå lika. Att inse varje människas unika värde och att Guds kärlek genom Kristus Jesus är för alla, var som en ”stämpel” om man skulle bli ledare bland barnen. Förstod man och visade det, var det en god grund för att bli ledare i arbetet bland barnen i Pingst Jönköping.

¹³ 1 Tim. 4:12

¹⁴ Ords. 22:6

Intervjuundersökning

Under sommaren 2011 hade jag mycket öppna och ärliga samtal med några ungdomar som medvetet valt att lämna församlingen och några som medvetet valt att stanna kvar i församlingen. Detta föranledde mig att i samband med min uppsatsskrivning återkomma till just dessa ungdomar och be dem skriva ner sina svar till frågor som jag tidigare ställt muntligen. Jag ringde upp dem och frågade om det gick bra. Alla var positiva, och besvarade sedan frågorna på mail.

Här följer redovisningen av dessa intervjuer.

2.1. Familjens församlingsengagemang

De ungdomar som inte har ett församlingsengagemang idag beskrev sina föräldrar som gudstjänstbesökare eller uttryckte att de var värddar i kyrkan eller hjälpte till i café, med städning eller vid enstaka fall på läger. Den ena personen sa tydligt att min upplevelse är att de "bara går på möten."

De ungdomar som idag har ett församlingsengagemang uttryckte att deras föräldrar hade ett tydligt församlingsengagemang "att göra skillnad" och där barnet fick vara med som "medhjälpare" i församlingens söndagsskola.

På frågan vad det betydde för dem att deras föräldrar var med i församlingen svarade de som inte är med idag följande:

- Föräldrarna valde den "livsstilen", jag har inte valt som de.
- Jag fick aldrig chans att välja själv utan ansågs gå samma väg som tidigare generationer.

De ungdomar som idag har ett församlingsengagemang svarar:

- Då var det en plikt känsla att vara med och bidra i församlingen, idag är "drivet på egen maskin."
- Då förstod jag inte alltid budskapet, men den passion för Gud jag såg i pappa, väckte en längtan i mig efter samma passion.

På frågan om hur personerna som ej lever i ett församlingsengagemang relaterar till församlingen och sin familj idag svarar de:

- "Eftersom min familj är en del av församlingen, så är det svårt för mig att klippa alla banden."
- "Vad gäller familjen har det varit väldigt svårt, svårare än något annat jag varit med om kanske. Det kan vara svårt än idag, att jag valt en annan väg som kommer leda mig långt från det mål de satte upp för mig från början. Jag älskar mina föräldrar enormt mycket och jag förstår varför de satte mig i en församling, jag håller inget emot dem på det sättet. Det kommer alltid att vara svårt för mina föräldrar, alltid svårt för mig, särskilt eftersom jag ser att de trots den enorma mur vi tagit oss över i samband med att jag lämnade tron, de fortfarande sätter min lillasyster i exakt samma situation. Förhoppningsvis kommer de vara något mer accepterande om hon bestämmer sig för att lämna.

Förhoppningsvis kommer min lillasyster då också se att det inte är något fel på henne för att hon tvivlar, eftersom jag redan varit där en gång och tänjt på gränserna.”

På frågan hur tron uttrycktes i hemmet svarar de som inte är med i en församling helt olika. Den ena berättar om andakter där man läste bibeln och bad tillsammans, där tron är väldigt närvarande. Den andra berättar att ”Gud kändes som något som fanns i kyrkan, mellan fyra väggar. Jag upplevde aldrig att mina föräldrar hade en relation till Gud som visade sig mer än genom att de kallade sig kristna och gjorde en del frivilligarbete i kyrkan. Däremot har jag blivit uppfostrad med de ideal som kristna utropar som sina. Att man ska vara schysst kompis och dela med sig m.m.”

De som idag har ett församlingsengagemang svarar också helt olika på den frågan. Den ena berättar att, tron uttrycktes inte mer i hemmet än genom en skriven kvällsbön. Däremot fanns det ett aktivt församlingsengagemang i kyrkan. Det var däremot hos farföräldrarna som personen på ett mer aktivt sätt upplevde kristendomen som samtalsämne och bön som ett naturligt inslag i vardagen. Däremot har den andra personen som idag är engagerad i församlingen vuxit upp med Gud i vardagen. ”När vi hade det svårt vände mina föräldrar sig till honom i bön, bön för maten fanns med inför varje måltid, engagemang i kyrkan var naturligt. Utan en gemenskap med Gud i vår familj hade det sett annorlunda ut idag.”

2.2. Dopet och eget medlemskap

Alla 4 personerna blev medlemmar i församlingen, de döptes i åldrarna 9-11 år. Här följer deras olika reflektioner på detta:

De ungdomar som ej har ett församlingsengagemang idag svarar:

- jag vuxendöptes utav vad jag minns som min egen fria vilja, men det handlade mycket om att vara någon annan till lags.
- Jag blev medlem i församlingen för att jag var en av de få i min ålder som inte döpt mig och kände en press att göra det. Jag ljög mot mig själv och mådde dåligt att jag avlagt ett löfte i en fråga jag fortfarande var osäker på.

De ungdomar som har ett församlingsengagemang idag svarar:

- Jag tror till stor del jag döptes för att mina vänner gjorde det samtidigt, tyvärr. Det är nog först senare som jag förstod vad det handlade om mer ingående.
- För mig gjorde det att jag blev medlem och att jag helt och fullt kände mig som en del i församlingen.

En av de två som inte är med i ett församlingsengagemang beskriver medlemskapet i församlingen på detta sätt:

”Man fick vänner i församlingen, familjen var enad på ett sätt det bara kan vara när alla delar något stort. Man var en del av något som kunde kännas som trygghet, men som senare utvecklades till murar som stängde ute, och väldigt mycket frågetecken växte sig som skyskrapor. Församlingen har många fina ungdomar som jag minns som väldigt fina

människor, och jag vet att jag lärt mig mycket om människor genom det. Det var något som var större och starkare än t.ex. ett fotbollslag, men samtidigt som inte gav samma frihet till den enskilda individen, det är så jag uppfattade det.”

Den här personen lämnade församlingen strax efter konfirmationen med orden: ”Jag kände mig falsk, som jag levde en låtsas version av ett liv. Som jag levde någons annans liv. Det var inte det att det var fel på församlingen vid den tidpunkten, det var bara fel för mig, hela situationen. Den kristna tron, den var och är inte för mig”

En av de två som är med i ett församlingsengagemang idag beskrivet medlemskapet i församlingen på ett annat sätt:

”Jag älskar min församling och vill vara med och påverka den åt rätt håll. Jag är på många områden frustrerad över församlingen men känner mig starkt knuten till den och vill vara kvar och göra skillnad. Det är mitt hem.

2.3. Den egna erfarenheten av församlingsgemenskapen

På frågan om vilka personer i församlingen, förutom din egen familj, hade du en relation till som var betydelsefull för dig, ger de lite olika nyanser på svar, men samtliga nämner barn och ungdomsledare. Två namn ger även viktiga personer, en hänvisar till jämnåriga kompisar och en till en kompis. Det de uppskattar är – vänlighet, omsorg och att man var sedd. En person som idag är engagerad i församlingen berättar om två ledare som en gång i veckan la ner tid på barn och tonåringar för att umgås med Gud, leka, vara kreativa och bara vara tillsammans. ”De var så vänliga och de har inspirerat mig till att sträva efter den välkomnande attityden de hade, den öppna famnen som alltid fanns. Jag kände mig så bekväm med dem och besökte många gånger deras hem.”

Även på frågan om de visste vem de kunde prata med om de behövde, svarade alla jakande. De upplevde att det fanns de som skulle lyssna om de hade något att säga, och även få stöd i livet utanför kyrkan. Men någon saknade samtalet om tro i kompisgänget, ”det var en tyst överenskommelse på något sätt. Däremot fanns det alltid en ungdomsledare i närheten man kunde vända sig till vid t.ex. förbön eller annat.”

I samtalet om vad personerna uppskattade mest i församlingen och vad de skulle vilja förändra mest hamnar GEMENSKAPEN, UNDERVISNINGEN och BARNVERKSAMHETEN i tydlig fokus, både positivt och negativt. Gemenskapen och relationerna var viktig men med en passus att – ”Se till så att vuxna hjälper till att splittra alltför starka grupper!”

Undervisningen var för lite på individnivå och kunde därför bli ganska främmande, särskilt senare i tonåren. Det behövdes bättre undervisning hur man kan bemöta oliktankande och bättre undervisning kring sex och äktenskap. ”Barnverksamheten var något man la kraft och energi på, det var genomtänkta konstellationer som gav upphov till gemenskap i det man då delade. I vissa fall kanske det hade varit viktigt att man mött frågor som inte berörde tron, men som berörde allt det där utanför, för att man inte skulle känna sig så ensam i sin tankevärld”, säger en av dem som idag inte har något församlingsengagemang.

I samtalets avslutning blir det mycket tydligt att alla fyra personerna tycker det är oerhört viktigt att barn får uppleva en barndom med gemenskap och samhörighet. Att få bygga upp självförtroende, tillit och sunda ideal.

Däremot på vilket sätt, skiljer det sig markant mellan dessa fyra ungdomar. De två som ej har ett församlingsengagemang hoppas att detta sker "långt ifrån en församlingsgemenskap!" "Utan en allmängiltig tro som sträcker sig över så många viktiga frågor som jag tror man själv måste få komma på. Men det vill jag ska vara på en plats utan enorma murar."

De andra två betonar istället att de tycker miljön där kristendomen levs i vardagen är att föredra. Där barn får höra om Gud, men tydligt inte bli tvingade att tro, utan får bygga en personlig tro på Gud som inte kommer utifrån omgivningens tro. "Att de får växa upp och vara en del i den gemenskap som det innebär att tillhöra Guds familj och att i församlingen lära sig kärlek gentemot medmänniskor, längta efter att få hjälpa till och längta efter undervisning om vem Gud är."

Intervjuerna med dessa 4 ungdomar slutar i stor respekt för varandra och personligen är jag mycket berörd av deras ärlighet. Det känns som om vår relation har fördjupats och vi önskar varandra allt gott i livet.

3. Analys av undersökningen

3.1. Slutsats 1: Barnens dop och församlingsmedlemskap

Barnen som växte upp i församlingen blev alla medlemmar som barn. Detta kan ju tolkas som att barnen togs på allvar. Men när jag i intervjuerna hör hur flera av dem gjorde vad som förväntades mer än ett eget beslut blir det tydligt att omgivningens vägval lätt blir ett barns vägval. Därför behöver barnet få tid att utvecklas så att det själv kan formulera sin tro och pröva om dop och församlingsmedlemskap verkligen är ett eget personligt beslut. När det gäller ålder för eget beslut är det väldigt olika, eftersom barnens både kunskap och mognad varierar.

Här är det av allra viktigaste värde att den som undervisar i dopskola eller har dopsamtal verkligen vinnlägger sig om att ha en tydlig öppenhet för frågor och samtal. Att som barn gå en dopskola ska i första hand leda till kunskap, inte en kurs som examineras med ett dop och församlingsmedlemskap. Vilket också var anledningarna till att dopskolan från början anordnades.¹⁵ Men om barnet har kunskap och uttrycker en personlig tro och en önskan väl underbyggd av samtal och reflektion, bör det heller inte hindras från att ta det beslutet.

3.2. Slutsats 2: Påverkan av familjens medlemskap i församlingen.

I slutsats 2 vill jag börja med att citera en av de intervjuade personerna.

”Man fick vänner i församlingen, familjen var enad på ett sätt det bara kan vara när alla delar något stort. Man var en del av något som kunde kännas som trygghet, men som senare utvecklades till murar som stängde ute, och väldigt mycket frågetecken växte sig som skyskrapor”

Som barn får man ett naturligt umgänge i församlingen, men allt eftersom man åldras och får nya intressen och relationer kommer ifrågasättanden som man nödvändigtvis måste få ventilera. Om inte det är möjligt blir den ”trygga gemenskapen” ett fängelse som hindrar från såväl personliga reflektioner och nya ställningstaganden. Detta är något som alla föräldrar i en församling måste ta hänsyn till och ett behov som måste bemötas.

Därför är det viktigt att församlingen på många olika sätt uppmuntrar och ”utbildar” föräldrar att bygga goda relationer med sina barn, så de också kan vägleda dem, och ”vandra” med dem under tider av ifrågasättande och tvivel. Här är samarbete mellan hem och kyrka mycket värdefullt. I en del familjer kan ett samtal och en relation med en ledare vara till ovärderligt stöd, och bör vid behov möjliggöras.¹⁶

Det är viktigt att föräldrarna förstår att detta är både viktigt och naturligt. Det är också av betydelse att det blir ett öppet samtal och dialog där barnet inte värderas utifrån sitt vägval.

¹⁵ troendedop – grundläggande dopskola, Marina Andersson

¹⁶ Guds försprång, Bert Franzén

3.3. Slutsats 3: Om församlingens barn o ungdomsverksamhet

Med en tydlig vision och målbeskrivning skapar församlingen bra organisation för barn och ungdomsverksamhet. Det finns en tanke bakom de prioriteringar och den verksamheten som församlingen bedriver. Att barnen vet att de är viktiga och att de alltid har någon ledare som de kan vända sig till för samtal och förbön.¹⁷ Att ledarna visar i ord och handling att de bryr sig om barnen är också viktigt.

Däremot visar intervjuerna på att det skulle vara bra om vuxna ännu tydligare även fanns med för att vägleda, i den gemenskap som byggs mellan barnen. Allt för att motverka att negativa maktstrukturer och felaktiga förhållningssätt legitimeras.

En annan del från barnverksamheten som kommer fram i intervjun var att det hade funnits ett behov av att prata om livet i stort, inte bara från ett andligt perspektiv. Att mer tänka att varje barn är i sin egen utvecklingsfas istället för att undervisa generellt i större grupper där barnen förväntas ha samma grundkunskap. Det skulle underlätta för de barn som inte lever i familjer där det kristna livet är en naturlig del av vardagen.

Alltså, mer undervisning utifrån barnens vardag med öppenhet för frågor och samtal.

3.4. Slutsats 4: Familjeandaktens påverkan på barnens personliga tro.

Varje människa är unik och har en egen livsresa att göra. I samtalet med ungdomarna kom vi fram till att två av dem hade vuxit upp med tydlig familjeandakt, bibelläsning och bön. Men bara en av dem valde att fortsätta läsa Bibeln och be.

Två av ungdomarna hade enbart bätt en skriven aftonbön i hemmet, där det för övrigt aldrig förekom varken samtal eller undervisning om tro, det hänvisades konsekvent till kyrkan. Men en av dem hade vid besök hos sina farföräldrar upplevt vad bön i hemmet och samtal om frågor utifrån ett kristet perspektiv kunde betyda. Det skapade en längtan i den personen att leva så, vilket personen också gör idag. Den person som inte växte upp med ett samtal om tro, bön o bibelläsning har heller ingen som helst vilja att leva så.

Detta leder till en slutsats att det är genom exempel som barn kan välja att ta efter. Vad man inte vet om eller upplevt har man heller inget behov av att göra. Men om man får en egen upplevelse, kan man sedan fatta ett beslut. Detta vill jag, eller inte!¹⁸

Detta är en fråga och ett samtal som alla föräldrar till barn i kristen verksamhet bör reflektera över. Är frågor om tro och kristna praktiker något som barnen också ska få del av i hemmet. Om inte? Finns det någon annan plats, förutom i kyrkan, eller någon annan person i barnets omgivning som kan vara med och möjliggöra det, ex. mor och farföräldrar!

¹⁷ Children and the churches, Keith White

¹⁸ Våga visa vägen, Alf B Svensson & Cilla Stjernberg

5. Personlig reflektion och handlingsplan

Utifrån pingst Jönköpings vision för arbetet med barn och familj och med perspektiv av de intervjuer jag nu gjort och de böcker jag läst, ska jag försöka skiva en personlig reflektion av att vara "Barn i församlingen".

5.1. Att stödja familjerna att lägga grunden för tro i barnens liv.

En av de tydliga slutsatserna i min undersökning är vikten av att barnen möter en vardaglig tro i sin egen familj. Församlingen ersätter inte familjen utan behöver istället stödja den. Detta kan ske på flera sätt.

A) Att hjälpa föräldrar att reflektera över sin egen tro och gudsrelation, och inte väja för svåra frågor

Som ledare är det lätt att ta förgivet att föräldrarna själva är troende, om deras barn deltar i församlingens verksamhet. Men detta är inte alltid den sanna verkligheten för barnen. En del föräldrar uttrycker tydligt att de inte är troende, men vill att barnen ska få möjlighet till kunskap och gemenskap som de sedan kan välja. Jag minns en pappa som sa när han fick se visionen att komplettera familjen att lägga en grund för tro i barnens liv, "Jag ger ju ingen grund för tro hemma, men jag kan ju ta barnen till kyrkan". Söndagen därpå var hela familjen på gudstjänst och barnen började i söndagsskolan.

En del barn växer upp i en församling mer på grund av kulturell tradition där deras föräldrar har ett medlemskap i församlingen, än lever i en personlig gudsrelation. Dessa föräldrar har kanske aldrig tagit ett eget beslut till efterföljelse och bör därför mötas med stor kärlek och inlyssnande.

Det är av högsta prioritet att som församling möta barnens föräldrar och samtala om livet med Gud, tro och konsekvenser. Här är nog en av församlingens största utmaningar eftersom tron ofta varit en privatangelägenhet även inom kyrkan. Vem vågar ifrågasätta någons tro?

Eftersom många i föräldragenerationer aldrig vant sig vid att samtala kring frågor om tro kan det kännas både krystat, påträngande och anklagande. Då kan ett hembesök kännas positivt, där föräldrarna blir mötta på sin hemmaplan för att dela tankar om livet.

I samband med att föräldrar anmält sitt barn till barnvälsignelse i Pingst Jönköping brukade jag göra ett hembesök. Så långt det var möjligt bokade jag en tid då båda föräldrarna var hemma. Detta blev ofta värdefulla stunder där vi pratade om tro i hemmet och gemenskap i församlingen. Eftersom alla barn som välsignades fick en bibel blev det också naturligt att coacha föräldrarna i vikten av att läsa Bibeln för och med barnet. Dessa hembesök blev ofta mycket uppskattade och påverkade relationen till församlingen positivt. Under samtalet med föräldrarna blev det i regel enkelt att tala om tro och dess konsekvenser. Ofta avslutades samtalet med bön och personlig förbön för såväl barn som förälder.

Att göra hembesök tror jag är av högsta prioritet för barn och ungdomsledare. Jesus gick hem till Marta och Maria. Jesus berättar att en god herde letar efter det borttappade fåret. Jesus samtalar med människor i deras hem och vardag. Det samtalet är ett viktigt samtal, värt att prioritera.

B) Att möta andra familjer i församlingen och samtala om gudstro och konsekvenser.

Hur många gånger har jag inte hört frågan; Hur gör andra föräldrar? Och hur många gånger har jag ignorerat frågan eftersom jag tröttnat på att anordna föräldraträffar som knappt någon kommer på. Men om vi inte frågar, kan vi ju heller inte få något svar. Föräldrar till barn i församlingen bör mötas just därför att vår verksamhet handlar om tro, gudsrelation och konsekvenser av tro. Ska barnen kunna ta till sig kunskap om tro och kunna växa och fördjupas i sin egna gudsrelation måste de ha stöd och vägledning av sina föräldrar. Barn är alla lika oavsett tro eller ej, därför kommer deras argument för att få och ha saker ofta heta "alla andra får, alla andra har". Om inte föräldrar har kontakt kan det bli väldigt negativt. I en gemenskap där barn träffas regelbundet på fritiden kan det skapas märkliga sociologiska kombinationer. För att skapa en trygghet för barnen kan det därför vara mycket värdefullt att barnens föräldrar kan hjälpa varandra att både vägleda och styra upp relationer, gemenskap och jargonger.¹⁹

C) Att ge föräldrarna tillgång till undervisning som barnen får i församlingen och be dem ge respons.

Som förälder är det viktigt att jag kan hjälpa mitt barn med läxor och olika skolarbeten. Det ger en insyn i barnens kunskap och förmåga att tillgodogöra sig kunskap. Som förälder till barn i Kristen verksamhet är det också bra att vara insatt i den undervisning som ges.

I mitt personliga perspektiv har jag haft en alldeles för stor tro på vad föräldrar uppfattar av undervisning när de "bara är med" t.ex. på läger. Är det något som jag skulle göra annorlunda i framtiden så är det att tydligt förklara för föräldrarna när de är ledare eller "bara är föräldrar" varför vi undervisar och handlar som vi gör. Sen skulle jag öppna upp för frågor och samtal.

När jag var på ett föräldramöte för min 9 årige son, berättade läraren om den pedagogiken som de relaterade till i ett visst ämne. Jag som mamma kände mig främmande för hur mitt barn tänkte i lärandet, men efter förklaring och ett gott samtal förstod jag att det hela var mycket bra, även om det för mig var både obekant och ovant att tänka på det "nya" sättet. När sedan min son kom hem med läxan och jag förhörde honom, insåg jag att han verkligen både förstått kunskapen och lärt sig så mycket att han själv kunde förklara för mig. Detta blev ett strålande exempel på att gammal kunskap kan förmedlas på ett nytt sätt. Precis som Bibelberättelser och vad de har att lära oss idag.

Vid ett tillfälle hade jag dopskola i Pingst Jönköping då en flicka vars föräldrar ej tillhörde församlingen kom och var med på undervisningen. Föräldrarna hade

¹⁹ "Kunskaps sociologi" Hur individer uppfattar och formar sin sociala verklighet

uppfostat sitt barn att vara självständigt och när flickan, endast 12 år kom hem och sa att hon blivit kristen och ville döpas sa de att det var hennes beslut. Hennes mamma kom då och var med på lektionen om vad det innebar att leva i sitt dop. Efteråt tackade hon och responderade att hon nu förstod lite mer hur hon kunde stödja sin dotter i hennes beslut.

I samband med dopförättningen var hela familjen med, och i förbönsstunden efter dopet valde vi att ha en sittande förbön för flickan, där föräldrarna ej behövde vara med, utan satt på bänken bakom henne och på det sättet ändå fanns nära henne i hennes personliga beslut och ställningstagande.

Ett öppet samtal med föräldrar om undervisningens innehåll och konsekvenser är ovärderligt om barnet ska mogna och utvecklas i sin tro och Gudsrelation.

Ett mycket negativt exempel på motsatsen är när en kille kom hem från ett läger och började läsa Bibeln i samband med frukosten. Han berättade hur hans pappa, som var mycket aktiv i församlingen, redan efter någon dag hade fällt kommentaren; "Jasså vad du har blivit religiös på sistone", och därefter demonstrativt, enligt pojken, tagit upp dagstidningen och börjat läsa den. Om föräldern i det läget förstått att barnen på lägret undervisats i personlig andakt, hade pappan kunnat bett pojken läsa högt för dem båda, eller tagit fram sin egen Bibel, och de kunde gemensamt haft en stund med Guds Ord, enkel reflektion och morgon bön. Det som pojken egentligen längtade efter.

Att undervisa föräldrar kräver trots allt både självförtroende och frimodighet, därför kan det vara bra om förväntan inte enbart ligger på barn o ungdomsledaren utan att församlingens ledarskap är förutseende att både möjliggöra och genomföra denna viktiga kommunikation.

D)Att uppmuntra föräldrar att engagera sig i församlingens barnverksamhet, ledarutbildningar och gudstjänstliv, samt vara en del i en hemgrupp.

Genom att bli en aktiv förälder i församlingens verksamhet för barn, visar föräldern sitt barn att församlingen är viktig. Att se till att tekniken fungerar, att fixa fika och att vara med i olika samlingar kan vara mycket betydelsefullt. Vissa barn önskar att föräldern ska vara med, andra önskar andra ledare än föräldern.

Det klassiska är ändå att barn ofta anses göra det föräldern gör, mer än att göra vad föräldern säger. Exemplets makt har ofta stor betydelse. Om föräldern prioriterar att vara med på ledarutbildningar kommer den också få vägledning i att möta barnen och deras behov. Många gånger tar vi för givet att föräldrar vet bäst, men tyvärr är min erfarenhet att även grundläggande undervisning i föräldraskap ibland saknas och bör undervisas. Vikten av odelad närvaro, positiv bekräftelse och kärlek är några av de områden som alla vuxna måste ha klart för sig i sin relation till barn.²⁰ Att vara en del i ett ledarteam för barnen i församlingen hjälper föräldern att se barnets samspel med andra barn och vuxna, det gör att föräldern förhoppningsvis även bättre kan förstå och vägleda sitt barn i sin utveckling.

²⁰ BVC material för föräldrar och andra vuxna i barns omgivning

Det finns olika ingångsvärde att komma till en gudstjänst. En del kommer med en längtan efter att tillsammans med andra troende få upphöja och tillbe Gud. Andra kommer för att få undervisning, kraft och råd att leva ett kristet liv.

En av de personer som jag intervjuade beskrev sina föräldrar som "gudstjänstbesökare". Det personen menade var, att föräldrarna gick regelbundet i kyrkan, men saknade något större engagemang av deltagande. Man var där, men mer som åskådare. Detta blev en negativ förebild för barnet.

En annan av personerna som jag intervjuade beskrev sin pappas passion, vilket hos det barnet skapade en egen längtan av passion. Den känsla som föräldern förmedlar till sitt barn av gudstjänsten har också ett värde, vilket är viktigt att reflektera över.

Många församlingar har idag hemgrupper. De heter lite olika men funktionen är att en grupp regelbundet möts i hemmen. Där går man en "runda" och ger alla utrymme att dela livet med varandra och be för varandra.²¹ Detta kan också bli ett bra tillfälle för föräldrar att mötas, för att både lära av varandra och stödja varandra i föräldraskapet. Detta är förmodligen en av de viktigaste gemenskaperna i samhället inför framtiden. En liten grupp som kan öppna upp för nya människor att dela en kristen gemenskap. Här blir man sedd och bekräftad men också introducerad till bön och personlig förbön på ett naturligt sätt. Här finns också möjlighet att samtala om frågor och tankar om tro och församling som ofta kan kännas både intressant och relevant. Denna gemenskap bör vårdas och utvärderas, så att detta inte blir en "verksamhet" med ä, utan en gemenskap som genererar kraft.

E) Att ge enkel men relevant undervisning om andra religioner och andlighet kontra kristendom som förekommer i samhället.

Det är viktigt att barn tidigt förstår att det finns många olika sätt att tänka och tro. Att pedagogiken i församling och i hemmet öppnar upp för andra sätt att se på olika saker. En bra regel är att som ledare och förälder säga; En del tror så, andra tror så, och jag tror så här.

Detta leder till att den rädsla för oliktankande som ibland förekommer i hem och församling inte underbyggs.²² Alla barn möts av skolans undervisning på livets uppkomst. Detta är det ett av det vanligaste exemplet då föräldern behöver ha en dialog med sitt barn. Här kan församlingen också vara med och stödja familjen till ett bra samtal. Den undervisning som barnen får i församlingen är berättelsen där Gud skapade himmel och jord, växter, djur och människor. Hur förhåller sig skolan till den undervisningen? Och hur förhåller sig kyrkan till skolans undervisning? Detta kan bli mycket intressant men också obekvämt för den ovane. Däremot är detta samtal ett måste för barnen, som lever i en utveckling där frågor och ifrågasättande är ett vanligt sätt att lära sig på.

²¹ Håkan Kenne, föreläsning; Betydelsen av den lilla gruppen

²² Curt Dahlgren, Att lämna sitt trosamfund

5.2. Att berätta för familjerna hur församlingen bygger sin barnverksamhet

En annan av mina slutsatser var vikten av att coacha och förklara för föräldrarna hur församlingens barnverksamhet är uppbyggd och bör följas upp i hemmet.

A) Att förmedla betydelsen av BIBELN som vägledare och kraftkälla i det kristna livet.

När barnet är litet och blir barnvälsignat, kan man ge familjen en Bibel, ex. ”de yngstas Bibel.” I samband med detta är det lämpligt att göra ett hembesök och ha en samling i kyrkan för alla föräldrar vars barn ska välsignas. Då undervisas hur viktigt det är att redan tidigt låta barnet bekanta sig med Bibelns bilder och personer.

Ju äldre barnen blir desto mer kan de också själva läsa och lyssna till Bibeln. Bilden att Bibelns ord är som en lampa²³ är mycket vanlig, och kan hjälpa både vuxna och barn förstå att Bibeln är viktig om vi ska ”hitta rätt i livet”. Bibeln är Guds Ord, därför är det Bibeln vi ska läsa om vi vill göra Guds vilja.

Det finns Biblar för alla åldrar. Manna bibel, Manga bibel, Handbok för livet m.m. I församlingens olika barngrupper är Bibeln en självklarhet. Så bör det också vara i de Kristna familjerna. Att regelbundet läsa, lära och reflektera enskilda versar, personbeskrivningar men framförallt evangelierna, där vi lär känna Jesus. Ett bra sätt att läsa bibeln i hemmet är att vid någon av dagens måltider avsluta med att läsa ”ett stycke” i Bibeln. Då kan man med fördel läsa Nya Testamentet i följd. Det kanske tar ett år att läsa igenom Matteusevangeliet, men bättre det, än att inte läsa något alls. När barn lär sig att läsa uppmanas de av sina lärare att läsa högt för någon vuxen. Varför inte låta barnet läsa högt för familjen några versar i den ”vanliga Bibeln” eller en berättelse ur en barnbibel.

B) Att visa på en öppen GEMENSKAP som ser varje människa utifrån sin personlighet och sina förutsättningar. Men också ge kunskap om människor med olika kultur, tro och traditioner.

Att leva i en gemenskap innebär att vi möts och kommunicerar med varandra. Det innebär också att man ger varandra tid. Ett bra sätt att bygga gemenskap är att vid samlingar av olika slag alltid göra en s.k. runda. Då går man ett ”varv” och låter alla i gruppen få dela något personligt. Exempelvis dela en händelse som gjorde mig glad den senaste veckan, berätta något behov som behöver fyllas eller enkelt berätta vem jag är. När man inte känner varandra så väl kan det räcka med att berätta om vilken färg, film eller mat man tycker om. Det viktiga är att alla blir sedda och bekräftade i gruppen. Men följden blir ju att alla lär känna varandra lite mer. Om man träffas regelbundet kan en mycket positiv gemenskap byggas. I barngrupper är ”rundan” perfekt i samband med att man tar närvaro. Om en grupp är mer än 20 personer bör man dela den på 2 med en ledare i varje i varje grupp. Ibland kan man med fördel göra mindre grupper minst 3 max 5 personer och även ge tid för personlig förbön.²⁴

²³ Psalm 119:105

²⁴ Håkan Kenne, föreläsning; Betydelsen av den lilla gruppen

Att lära känna människor och prata med dem, i stället för om dem är ett mycket bra sätt att skapa förståelse för varandra. Att se en människa i ögonen och beröras av personens livshistoria är ett effektivt sätt att bli ödmjuk inför varandras olikheter. Att se att som människor har vi samma behov men olika sätt att tro och hantera livet är nyttigt.²⁵

C) Att ge tillfällen för BÖN o LOVSÅNG i församlingen på ett sådant sätt som gör att familjerna både vill och kan delta.

Eftersom Jesus betonar att barnens lovsång ska få höras i templet,²⁶ är det viktigt att församlingens ledarskap förstår och möjliggör för detta. Det kan t.ex. innebära att musikledarna i gudstjänsten använder sånger med ett språk och stil som även tilltalar barnen och därmed underordnar sig barnens behov och rätt att också känna sig bekväma att delta i lovsången.

Det kan innebära att den som är böneledare utvecklar olika kreativa sätt att be, så även barnen känner det naturligt att dela sina böner.

Det finns en bönerörelse som heter 24-7, där man uppmanar till kreativ bön under en vecka 24 h dygnet. Där kan den som känner sig ovan, hitta många exempel på vad kreativ bön är.²⁷ När Jesus lär sina lärjungar att be, finns det en bön om behov, "ge oss idag vårt bröd för dagen som kommer".²⁸ I intervjun med ungdomarna som jag tidigare relaterat är det just den bönen som en av personerna hade hört sina föräldrar be. Föräldrarna hade varit öppna med sina behov och att de bad till Gud i sin "nöd". Just det uttrycket av att förtrösta på Guds hjälp berörde och visade på en praktisk kristendom som attraherade.²⁹

Att uppmuntra föräldrar att be en skriven aftonbön eller bordsbön, är kanske första steget till bön i hemmet. Men det är först när barnet själv får formulera sin bön som en personlig gudsrelation får "näring". Att be en aftonbön kan lätt bli en tradition, men om barnet får tacka och be utifrån sin dag, kan det bli ett samtal med Gud som sedan kan utvecklas i en tätare egen kommunikation.

Det är viktigt att barnet känner att hans eller hennes ord "duger". Att den inte behöver låna någon annans ord, utan själv kunna formulera sin bön.

D) Att ta tid för även de intressen och frågor som varje människa bär, men inte har med tron att göra. Det som oftast benämns som "FRITID" – egna intressen!

Människan består av ande, kropp och själ. Det innebär att vi har andliga behov, fysiska behov och själsliga behov. För att människan ska må bra krävs det balans mellan och inom dessa områden. När det gäller själen finns det ett stort behov av att få både stimulans och vila. Den människa som har lärt sig att vårda sitt "själsliv" prioriterar att

²⁵ Odd Ketil Saebö, Guds barnet

²⁶ Matt.21:15-16

²⁷ www.prayer24-7.com

²⁸ Matt. 6:11

²⁹ intervju med en ungdom som vuxit upp i Pingst Jönköping.

göra det som den gillar, har fallenhet för och det som genererar kraft. Här är varje människa unik, varför det inte går att säga; så här ska du göra. Däremot är det bra att vara ärlig både mot sig själv och sin omgivning med vilka intressen som stimulerar och får personen att "blomma".

Om näromgivningen hör och förstår det, kommer det finnas förståelse att utöva intresset och det i sin tur gör att personen ännu mer trivs med livet. I en församling finns det många intressen representerade. Tyvärr är det inte alla som får möjlighet att dela sitt eller sina intressen med andra där, eftersom det många gånger helt enkelt inte verkar vara möjligt.³⁰ Om gemenskapen i församlingen däremot var mer öppen i samtal och dialog skulle förutsättningar för större kreativitet förmodligen råda. Om Gud är skaparen, finns det nog en tanke med varför vi är och har så olika förmågor och intressen. Detta är något som borde vara en viktig fråga att belysa i alla församlingar.

E) Att uppmuntra till KREATIVITET av olika slag. Allt från hajker att bygga vindskydd på berget till att recitera Bibeln i rapp.

Detta är en rubrik som sammanflätar tidigare rubriker i denna del av min text. När Bibeln, gemenskapen, bön, lovsång och stimulans av intressen blir kreativ, skapas en positiv miljö att leva och utvecklas i. Detta kan i sin styrka få många människor att både blomma och trivas, men det kan i sin svaghet få människor att jämföra sig med varandra och prestera ord och handlingar istället för att leva, och ge vidare det som man naturligt har inom sig. I undervisningen om "det kristna kretsloppet"³¹ framgår det i ord och bild att det är genom att – ta emot kraft från Gud, som man har något att sedan ge vidare. Alltså, om Gud som skaparen ger det människan behöver för att kunna fungera som det kan vara tänkt, då finns det förutsättningar för stor kreativitet.

F) Att förmedla kunskap om människors sociala och andliga behov såväl i närområdet som långt borta i något annat land.

Vi lever på en jord med stora orättvisor. Detta gäller människor i vårt eget land likaväl som på andra sidan jordklotet. Detta är något som församlingen måste hantera. När Jesus berättade om vilket det största budet var, gjorde han det genom att berätta liknelsen om den barmhärtige Samarien³². Som Kristen är det alltså meningen att visa kärlek genom att hjälpa människor som är i behov. Enligt FN är klyftorna mellan rik och fattig enorma,³³ vilket gör att om församlingen ska vara trovärdig behövs ett märkbart solidariskt tänk. Denna undervisning behöver alla generationer i församlingen få, för att ständigt påminna varandra när vi prioriterar vad vi spenderar pengar på och hur vi hanterar miljöfrågor. Idagens samhälle finns det en tydlig egocentrisk framtoning,³⁴ som församlingen bör hantera utifrån andliga principer.

³⁰ Carl-Henrik Jaktlund "Jesus gick vidare men kyrkan stod kvar"

³¹ Att leda barn till ett liv med. Gud Marina Andersson

³² Luk.10:25-37

³³ FN millenniemålen

³⁴ kommentar från samhällsanalys

Ett bibelord som talar om den inställningen är "ge så ska du få",³⁵ och ett annat är "Sök Guds först hans rike och hans rättfärdighet, så ska ni få allt det andra också."³⁶ Det handlar om att vara generös och ge, därefter ta emot av Guds välsignelser.

Men också att ta tid med Gud först, innan man ska förvärliga det som jaget i människan strävar efter. Kanske kan mycket av I-landsproblem faktiskt ha med detta att göra, nämligen att girighet och det egna jagets behov fått alldeles för stora proportioner. Barnen i församlingen bör därför tydligt få kunskap som motiverar och förklarar varför vi i Sverige har ett ansvar av att dela med oss av både ekonomiska resurser och av vår tro. Att vara en missionell kyrka³⁷ är vad barnen behöver få lära sig.

G) Att ge tid för personliga Gudsupplevelser, både i kyrka, natur och i hemmet.

En mentor sa till en ledare vid ett tillfälle, "Ett företag skulle aldrig anställa dig, du lägger ner för stor tid på att "marknadsföra" kyrkan och dess budskap, men så lite tid på att egentligen sälja det som är "produkten". Detta kan låta som ett märkligt påstående, men i eftertanke blir det för många en tankeställare.

Det församlingen vill erbjuda människor är en gemenskap med Gud och med hans barn. Att få uppleva syndernas förlåtelse och en tro på den uppståndne Jesus. Men är det verkligen så de flesta uppfattar församlingen? Enligt de intervjuer och de slutsatser som här har gjorts är det nog detta som har skapat mest frustrationer.

Att ge tid till samtal och dialog som också leder till bibelläsning och bön, gör att människor lär känna Gud. Detta är i sig ingen verksamhet utan ett sätt att leva. Man lever i relation med andra och utvecklar den gemenskapen.

Ibland kan man i kyrkor höra att "vi vill vara en relationsförsamling mer än verksamhetsförsamling". Det betyder i praktiken att man inte vill ha en verksamhet bara för att sysselsätta människor utan att de aktiviteter som församlingen vill prioritera måste vara mötesplatser där människor bygger relationer med varandra och med Gud.

På hajker och läger är det ofta barn som uttrycker att de gjort andliga beslut och erfarenheter. Detta beror förmodligen på att de är mer fokuserade på att lära sig mer om Gud och det kristna livet. Men, jag tror också det kan bero på att man prioriterar mer tid till att bygga gemenskap mellan barnen, som i sin tur leder till att de känner sig trygga att praktisera den kristna tron både i bön, lovsång och eget lyssnande av Guds ord i bl.a. personlig andakt och bibelundervisning i grupp. I det samtal som jag hade med de 20 ungdomar som regelbundet besökte mitt hem under namnet "tisdagshäng" var det just dessa upplevelser av läger med tid för Gud, gemenskap och förbön som de uppskattade mest från sin tid i församlingens barnverksamhet.

I ljuset av den kunskapen tror jag att det är den sortens verksamhet som bör prioriteras i församlingen. Kanske detta också måste bli en ekonomisk prioritering i församlingens

³⁵ Bibelställe

³⁶ Matt.6:33

³⁷ arbete om den misionella kyrkan

budget om barnen som finns i församlingen ska få ett eget liv med Gud, mer än en "kulturpresentation" och kristen tradition.

5.3. Regelbunden ledarutbildning

I mina slutsatser kommer jag också fram till betydelsen av att prioritera regelbunden ledarutbildning.

Detta är något som verkligen borde omprioriteras och högaktualiseras om församlingen på allvar vill arbeta med verksamhet som rör barn och tro.

Söndagsskolförbundet i Norge har utarbetat åtta teser i sitt ledarmaterial för sitt material "Sprell levende". Det har översatts till Svenska och ges ut av SALT – barn och unga i EFS, i en ledarhandbok för den svenska översättningen av materialet under namnet "Skatten". Här följer dessa teser, som kan betecknas som en ledares ABC.

A) Barnets tro har samma värde som den vuxnes tro.

Tro som relation är mer grundläggande än trons kunskapsdel. Även om tron ska utvecklas är barnets tro fullvärdig också här och nu.

Trons värde ligger inte i vad barnet ska växa till att bli

Den vuxnes uppgift är att skapa arenor där barnet får utveckla sin relation till Gud och lära känna Gud som den Treenige. Detta sker med utgångspunkt i barnets dop eller som förberedelse för barnets dop.

B) Barnets tro är under utveckling.

Barnets behov i gudsrelationen är under utveckling. En generell utveckling går från behovet av att vara i grunden älskad till behovet av en kärlek som förlåter (från cirka sex år) och till ett behov av efterföljelse (cirka tio år).³⁸

Det är viktigt att barnet möter berättelser och teman som är anpassade till barnets ålder och utveckling i gudsrelationen.

C) Barnets tro är en förebildlig.

- Jesus säger: "De som gör sig själva små som det här barnet är störst i himmelriket".³⁹
- Barnet har egenskaper som gör det till en förebild i vad det innebär att tillhöra Guds rike och att vara Jesus lärjunge. Några av dessa egenskaper kan vara beroende, tillit, ärlighet, nyfikenhet, tillfredsställelse med vad livet har att erbjuda, kreativitet, förmåga att förundra sig samt förmåga att uttrycka missnöje.⁴⁰

³⁸ Sofia Cavalletti

³⁹ Matt.18:4

⁴⁰ Tommy Hellsten

D) Barnets tro utmanar den vuxne.

- Jesus lyfter fram barnets förhållningssätt som något alla bör ta efter.⁴¹ På så sätt utmanas den vuxne av barnet.
- Barnets perspektiv bör betonas och ses som en resurs när vi studerar deras tro, traditioner, kyrklig och teologisk praxis och arbetar med församlingsutveckling.

E) Målet för barnets lärande är efterföljelse byggd på en inre motivation.

- En inifrån motiverad efterföljelse kommer ur en trygg gudsrelation där barnet har fått mäta Guds grundläggande kärlek i skapelsen, omsorgen och försoningen.⁴²
- Traditionell kristen undervisning har i alltför hög grad byggt på yttre motivation, värderingsförmedling och sekulära bildningsideal.

F) Det viktigaste lärandet i tron sker i nära relationer.

- Församlingens barnverksamhet⁴³ vill medvetandegöra och stötta familjen i dess roll som den viktigaste arenan för barnets lärande.
- Det är viktigt att vuxna som rollmodeller speglar och bekräftar barnets förebildliga egenskaper (se C), så att dessa kan bevaras hos barnet.
- För barn som inte upplever denna bekräftelse hemma blir församlingens barnledare⁴⁴ och andra vuxnas bekräftelse särskilt viktig.

G) Som lärande individer är barn och vuxna likvärdiga.

- Lärande sker från barn till vuxen och från vuxen till barn i en lärande gemenskap.
- Gud kan lära och ge visdom direkt till både barn och vuxna.⁴⁵
- Den vuxne är ansvarig för lärotillfällen genom att ha ansvar för ramar, innehåll och metod.

H) Församlingens barnverksamhet⁴⁶ värnar om och vill se utveckling av hela barnet.

- Församlingen ska verka för att alla barn trivs och blir bemötta med omsorg och respekt.
- Församlingen vill ge rum för barnets funderingar och naturliga andlighet

⁴¹ Matt. 18:1-5

⁴² 1 Joh.4:19

⁴³ I original: söndagsskolan

⁴⁴ I original: söndagsskolan

⁴⁵ jfr. Matt. 11:25-26

⁴⁶ I original: söndagsskolan

- Församlingen strävar efter en totalförmedling och en metodisk mångfald för att möta barnen i deras olikheter och mångfald av intelligenser.⁴⁷
- Församlingen fokuserar på barnets behov och känsliga perioder i gudsrelationen (se B)

5.4 Sammanfattning: Vad skulle gjort annorlunda som barnpastor i Pingst Jönköping idag?

1. - Bygga en mycket större och tydligare dialog med föräldrarna, inte bara involvera dem i verksamheten, utan coacha i ledarskap o föräldraskap. Ta hjälp av utbildad kompetens som finns.
2. - Mer individanpassad undervisning, än gruppundervisning där alla förväntas ha samma förkunskap. Ex, en del barn kan förstå bibelordet "Låt ingen se ner på dig för att du är ung"⁴⁸ men har svårt för att relatera till fortsättningen om att vara ett föredöme, "utan var en förebild för de troende i allt vad du säger och gör i kärlek, tro och renhet." Detta kan tolkas och upplevas helt fel om inte en tydlig förkunskap och andlig mognad finns. Det som för en person blir en uppmuntran kan för en annan bli krav på ett beteende som det inte finns förutsättningar att förstå.
3. - Tydligare tala om olika människors tro och kultur.
Jag skulle idag inte bara undervisa om Kristen tro för mellanstadiebarnen. Även om de behöver grunderna för kristen tro, behöver de också förstå det samhälle med olika kulturer och livsåskådning som de växer upp i. Idag bär jag på en annan kunskap men också en mindre rädsla för att öppna upp för en dialog och samtal.
Detta är också anledning till att jag tycker barn och ungdomspastorer ska utbilda sig inom ledarskap och teologi, för att tryggare och bättre kunna reflektera över Guds ord, barnets utveckling och vår samtid.

⁴⁷ Howard Gardner m fl

⁴⁸ 1 Tim. 4:12

KÄLLFÖRTECKNING

Tryckta källor

Berger, Peter L. & Thomas Luckmann (1966) *Kunskaps sociologi*, Falun, Wahlström & Widstrand

Dahlgren, Curt (2008) *Att lämna sitt trossamfund, några sociologiska perspektiv* Lund, Arcus förlag o författaren

Franzén, Bert (2006) *Guds försprång, om Barn och Guds rike*, Avesta, författarens familj

Henrysson, Lennart (2004) *Jesus – den verkliga pedagogen*

Jaktlund, Carl-Henrik, (2009) *Jesus gick vidare och kyrkan står kvar*, Örebro, Markus förlag

Saebö, Odd Ketil (2010) *Gusbarnet, om barnetroens hemmeligheter og en ny trosopplaering*, Trondheim, Verbum

Svensson, Alf B & Cilla Stjernberg (2010) *Våga visa vägen* Örebro, Libris

White, Keith (2002) *Children and the churches. Introducton i Child Theology movment* London,

Samtliga bibelcitater är hämtade från Svenska Bibelsällskapets varsamma språkliga revision av 1917 års översättning av Gamla Testamentet och Bibel 2000 av Nya Testamentet.

Material för barnverksamhet

Saebö, Odd Ketil (2012) *Skatten – på äventyr med Gud, Ett material för söndagsskola och andra barngrupper*
Ett samarbete mellan Söndagsskolen Norge och Salt – barn och unga i EFS

Andersson, Marina, (2010) *Att leda barn till ett liv med Gud*, Skillingaryd, LOVE

Andersson, Marina, (2011) *Troendedop – grundläggande dopskola*
Skillingaryd, LOVE

Barn och familj – arbete med Barn och familj i Pingst Jönköping
(2001), Barnledningstemet i Pingst Jönköping.

Otryckta källor

Kenne, Håkan *Betydelsen av den lilla gruppen.*
Föreläsning SALT, Malmö 2009 -03-02

Den missionella kyrkan (2011), grupparbete SALT hösten 2011.
Opublicerat arbete

Jönköping, Marina Andersson
Fokusgrupp för tonåringar i samma ålder
Våren och hösten 2010

Gränna, Marina Andersson
Fokusgrupp för tonåringar i samma ålder
Våren 2011

Intervju med 4 personer;
Ungdom 1 2012-04-16 personlig intervju
Ungdom 2 2012-04-17 personlig intervju
Ungdom 3 2012-04-08 personlig intervju
Ungdom 4 2012-04-17 personlig intervju
Gränna, Marina Andersson